സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (നാഗരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 020

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fy7

.. സൂത ഉവാച .. ..

തത്ര ദാശരഥീ രാമോ വനവാസായ ദീക്ഷിതഃ ..

ഭ്രമമാണോ ധരാപൃഷ്ഠേ സീതാലക്ഷ്മണസംയുതഃ .. 1 ..

സമാ്യ്യാതോ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠാ യത്ര സാ പിതൃകൂപികാ ..

തൃഷാർതശ്ച ശ്രമാർതശ്ച നിഷസാദ ധരാതലേ .. 2 ..

ഏതസ്മിന്നംതരേ പ്രാപ്തോ ഭഗവാന്ദിനനായകഃ ..

അസ്താചലം ജപാപുഷ്പസന്നിഭോ ദ്വിജസത്തമാഃ .. 3 ..

തതഃ പ്ലക്ഷനഗാധസ്താത്പർണാന്യാസ്തീര്യ ഭൂതലേ ..

സായംതനം വിധിം കൃത്വാ സുഷ്വാപ രഘുനന്ദനഃ .. 4 ..

അഥാ്യവലോകയാമാസ സ്വപ്നേ ദശരഥം നൃപമ് ..

യദ്വത്പൂർവം പ്രിയാ്യ്ലാപസംസക്തം ഹൃഷ്ടമാനസമ് .. 5 ..

തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ പ്രോദ്ഗതേ രവിമണ്ഡലേ ..

വിപ്രാനാഹൂയ തത്സർവം കഥയാമാസ രാഘവഃ .. 6 ..

അദ്യ സ്വപ്നേ മയാ വിപ്രാഃ പ്രിയാലാപപരഃ പിതാ ..

അതിഹൃഷ്ടമനാ ദൃഷ്ടഃ ശ്വേതമാല്യാനുലേപനഃ .. 7 ..

തത്കീദൃക്പരിണാമോ്യസ്യ സ്വപ്നസ്യ ദ്വിജസത്തമാഃ ..

ഭവിഷ്യതി പ്രജല്പധ്വം പരം കൗതൂഹലം യതഃ .. 8 .. ..

.. ബ്രാഹ്മണാ ഊചുഃ .. ..

പിതരഃ ശ്രാദ്ധകാമാ യേ വൃദ്ധിം പശ്യംതി വാ നൃപ ..

തേ സ്വപ്നേ ദർശനം യാംതി പുത്രാണാമിതി നഃ ശ്രുതമ് .. 9 ..

തദസ്യാം കൂപികായാം ച സ്വയമേവ ഗയാ സ്ഥിതാ ..

തേന ത്വയാ പിതാ ദൃഷ്ടഃ സ്വപ്നേ ശ്രാദ്ധസ്യ വാംഛകഃ .. 6.20.10 ..

തസ്മാത്കുരു രഘുശ്രേഷ്ഠ ശ്രാദ്ധമത്ര യഥോദിതമ് ..

നീവാരൈഃ ശാക മൂലൈശ്ച തഥാഽരണ്യോദ്ഭവൈസ്തിലൈഃ .. 11 ..

അഥൈവാമന്ത്രയാമാസ താന്വിപ്രാന്രഘുസത്തമഃ ..

ശ്രാദ്ധേഷു ശ്രദ്ധയാ യുക്തഃ പ്രസാദഃ ക്രിയതാമിതി .. 12 ..

ബാഢമിത്യേവ തേ ചോക്ത്വാ സ്നാനാർഥം ദ്വിജസത്തമാഃ ..

ഗതാഃ സർവേ സുസംഹൃഷ്ടാ സ്വകീയാനാശ്രമാൻപ്രതി വ 13 ..

അഥ തേഷു പ്രയാതേഷു ബ്രാഹ്മണേഷു രഘൂത്തമഃ ..

പ്രോവാച ലക്ഷ്മണം പാർശ്വേ വിനയാവനതം സ്ഥിതമ് .. 14 ..

ശാകമൂലഫലാന്യാശു ശ്രാദ്ധാർഥം സമുപാനയ ..

സൗമിത്രാനയ വൈദേഹീ സ്വയം പചതി ഭാമിനീ .. 15 ..

തച്ഛ്രുത്വാ ലക്ഷ്മണസ്തൂർണം ജഗാമാഽരണ്യമേവ ഹി ..

ശ്രാദ്ധാർഥമാനിനായാഽഽശു ഫലാനി വിവിധാനി ച .. 16 ..

ധാത്രീഫലാനി ചാഽഽമ്രാണി ചിർഭടാനീം ഗുദാനി ച ..

കരീരാണി കപിത്ഥാനി തഥൈവാഽന്യാനി ഭൂരിശഃ .. 17 ..

തതശ്ച പാചയാമാസ തദർഥേ ജനകോദ്ഭവാ ..

രാമാദേശാത്സ്വയം സാധ്വീ വിനയേന സമന്വിതാ .. 18 ..

തതശ്ച കുതപേ പ്രാപ്തേ കാലേ തേ ദ്വിജസത്തമാഃ ..

കൃതാഹ്നികാഃ സമായാതാ രാമഭക്തിസമന്വിതാഃ .. 19 ..

ഏതസ്മിന്നംതരേ സീതാ പ്ലക്ഷവൃക്ഷാംതരേ സ്ഥിതാ..

ആത്മാനം ഗോപയാമാസ യഥാ വേത്തി ന രാഘവഃ..6.20.20

സ താം സീതേതി സീതേതി വ്യാഹൃത്യാഥ മുഹുർമുഹുഃ..

സ്ത്രീധർമിണീതി മത്വാ തു ലക്ഷ്മണം ചേദമബ്രവീത് .. 21 ..

വത്സ ലക്ഷ്മണ ശുശ്രൂഷാം വിപ്രാണാം ശ്രാദ്ധസംഭവാമ്..

പാദപ്രക്ഷാലനാദ്യാം ത്വം യഥാവത്കർതുമർഹസി .. 22 ..

ബാഢമിത്യേവ സംപ്രോക്തോ ലക്ഷ്മണഃ ശുഭലക്ഷണഃ ..

ചക്രേ സർവം തഥാ കർമ യഥാ നാരീ വിചക്ഷണാ .. 23 ..

തതോ നിർവർതിതേ ശ്രാദ്ധേ ബ്രാഹ്മണേഷു ഗതേഷ്വഥ ..

ജനകസ്യ സുതാ സാധ്വീ തത്ക്ഷണാത്സമുപസ്ഥിതാ .. 24 ..

താം ദൃഷ്ട്വാ രാഘവഃ സീതാം കോപസംരക്തലോചനഃ ..

പ്രോവാച പരുഷൈർവാക്യൈർഭർത്സമാനോ മുഹുർമുഹുഃ.. 25 ..

ആയാതേഷു ദ്വിജാതേഷു ശ്രാദ്ധകാല ഉപസ്ഥിതേ ..

ക്വ ഗതാ വദ പാപേ ത്വം മാം പരിത്യജ്യ ദൂരതഃ .. 26 ..

നൈതദ്യുക്തം കുലസ്ത്രീണാം വിശേഷാദത്ര കാനനേ ..

വിഹർതും ദൂരതഃ ശൂന്യേ തസ്മാത്ത്യാജ്യാഽസി മൈഥിലി .. 27 ..

തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ ഭീതാ സാ ജനകോദ്ഭവാ ..

ഉവാച വേപമാനാംഗീ പ്രസ്ഖലംത്യാ ഗിരാ തതഃ .. 28 ..

ന മാമർഹസി കാര്യേഽസ്മിൻഗർഹിതും രഘുസത്തമ ..

യസ്മാദഹമതിക്രാന്താ സ്ഥാനാദസ്മാച്ഛൃണുഷ്വ തത് .. 29 ..

പിതാ തവ മയാ ദൃഷ്ടഃ സാക്ഷാദ്ദശരഥഃ സ്വയമ് ..

ബ്രാഹ്മണസ്യ ശരീരസ്ഥോ ദ്വിതീയശ്ച പിതാമഹഃ .. 6.20.30 ..

പിതുഃ പിതാമഹോഽന്യസ്യ തൃതീയസ്യ രഘൂത്തമ ..

ത്രയാണാം ച തഥാന്യേഷാം ത്രയോഽന്യേ നൃപസംനിഭാഃ .. 31 ..

ബ്രാഹ്മണാനാം മയാ ദൃഷ്ടാഃ ശരീരസ്ഥാഃ സുഹർഷിതാഃ ..

മാതാമഹാനഹം മന്യേ താനപി ത്രീനഹം സ്ഫുടമ് .. 32 ..

തതോഽഹം ലജ്ജയാ നഷ്ടാ ദൃഷ്ട്വാ ശ്വശുരസംഗമാൻ ..

യേന ഭുക്താനി ഭോജ്യാനി പുരാ മൃഷ്ടാന്യനേകശഃ .. 33 ..

തഥാ ഖാദ്യാനി ലേഹ്യാനി ചോഷ്യാണി ച വിശേഷതഃ ..

പിതാ തവ കഥം സോഽദ്യ കഷായാണി കടൂനി ച ..

ഭക്ഷയിഷ്യതി ദത്താനി സ്വഹസ്തേന മയാ വിഭോ .. 34 ..

ഏതസ്മാത്കാരണാന്നഷ്ടാ ത്വത്സമീപാദഹം വിഭോ ..

ശ്രാദ്ധകാലേഽപി സംപ്രാപ്തേ സത്യേനാത്മാനമാലഭേ .. 358 ..

തച്ഛ്രുത്വാ സംപ്രഹൃഷ്ടാത്മാ രാമോ രാജീവലോചനഃ ..

സാധുസാധ്വിതി താം പ്രാഹ പരിഷ്വജ്യ മുഹുർമുഹുഃ .. 36 ..

തതോ ഭുക്ത്വാ സ്വയം രാമോ ലക്ഷ്മണേന സമന്വിതഃ ..

സായാഹ്നേ സമനുപ്രാപ്തേ സംധ്യാകാര്യം വിധായ ച .. 37 ..

പ്രോവാച ലക്ഷ്മണം വത്സ പർണാന്യാസ്തീര്യ ഭൂതലേ ..

ശയ്യാം കുരു സമാനീയ പാദശൗചായ സജ്ജലമ് .. 38 ..

തതഃ കോപപരീതാത്മാ സൗമിത്രിഃ പ്രാഹ രാഘവമ് ..

നാഹം ശയ്യാം കരിഷ്യാമി പാദപ്രക്ഷാലനം ന ച .. 39 ..

തഥാഽന്യദപി യത്കിംചിത്കർമ സ്വല്പമപി പ്രഭോ ..

ത്വാം വാ ത്യക്ത്വാ ഗമിഷ്യാമി കുത്രചിത്പീഡിതോ ഭൃശമ്.. .. 6.20.40 ..

പ്രേഷ്യത്വേന രഘുശ്രേഷ്ഠ സത്യമേതന്മയോദിതമ് ..

സീതായാഃ കിം സമാദേശ്യം ന കിംചിത്സംപ്രയച്ഛസി ..

അപി സ്വല്പതരം രാമ മയാ ത്വം കിം കരിഷ്യസി .. 41 ..

തസ്യ തദ്വചനം ശ്രുത്വാ വികൃതം ചാപി രാഘവഃ ..

തൂഷ്ണീം ബഭൂവ മേധാവീ ഹാസ്യം കൃത്വാ മനാക്തതഃ .. 42 ..

തതഃ സ്വയം സമുത്ഥായ കൃത്വാ സ്വാ സ്തരകം ശുഭമ് ..

സീതയാ ക്ഷാലിതാംഘ്രിസ്തു സുഷ്വാപ തദനംതരമ് .. 43 ..

ലക്ഷ്മണോഽപി വിദൂരസ്ഥഃ കോപസംരക്തലോചനഃ ..

വൃക്ഷമൂലം സമാശ്രിത്യ സുപ്തശ്ചിത്തേ വ്യചിംതയത് .. 44 ..

ഹത്വൈനം രാഘവം സുപ്തം സീതാം പത്നീം വിധായ ച..

കിം ഗച്ഛാമി നിജം സ്ഥാനം വിദേശം വാഽപിദൂരതഃ .. 45 ..

ഏവം ചിംതയതസ്തസ്യ ബഹുധാ ലക്ഷ്മണസ്യ സാ ..

വ്യതിക്രാംതാ നിശാ വിപ്രാഃ കൃച്ഛ്രേണ മഹതാ തതഃ .. 46 ..

ന തസ്യ നിശ്ചയോ ജജ്ഞേ തസ്മിൻകൃത്യേ കഥംചന ..

കോപാത്പ്രണഷ്ടനിദ്രസ്യ സോഷ്ണം നിഃശ്വസതോ മുഹുഃ .. 47 ..

തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ കൃതപൂർവാഹ്ണികക്രിയഃ ..

രാമഃ സീതാം സമാദായ പ്രസ്ഥിതോ ദക്ഷിണാം ദിശമ്.. 48 ..

ലക്ഷ്മണോഽപി ധനുഃ സജ്യം കൃത്വാ സംധായ സായകമ് ..

അനുവ്രജതി പൃഷ്ഠസ്ഥസ്തസ്യ ച്ഛിദ്രം വിലോകയൻ .. 49 ..

തതോ ഗോകർണമാസാദ്യ പ്രണമ്യ ച മഹേശ്വരമ് ..

പ്രതസ്ഥേ രാഘവോ യാവത്സൗമിത്രിസ്താവദാഗതഃ .. 6.20.50 ..

ബാഷ്പപര്യാകുലാക്ഷശ്ച വ്രീഡയാഽധോമുഖഃ സ്ഥിതഃ ..

പ്രണമ്യ ശിരസാ രാമം തതഃ പ്രാഹ സുദുഃ ഖിതഃ .. 51 ..

കുരു മേ നിഗ്രഹം നാഥ സ്വാമിദ്രോഹസമുദ്ഭവമ് ..

അതിപാപസ്യ ദുഷ്ടസ്യ കൃതഘ്നസ്യ രഘൂത്തമ .. 52..

ഉത്തരാണി വിരുദ്ധാനി തവ ദത്താനി ഭൂരിശഃ ..

മയാ വിനാഽപരാധേന വധോപായശ്ച ചിംതിതഃ .. 53 ..

തതശ്ച തം പരിഷ്വജ്യ രാമോഽപി നിജബാംധവമ് ..

ബാഷ്പക്ലിന്നമുഖഃ പ്രാഹ ക്ഷാംതം വത്സ മയാ തവ .. 54 ..

ന തേ ത്വന്യഃ പ്രിയഃ കശ്ചിന്മാം മുക്ത്വാ വേദ്മ്യഹം സ്ഫുടമ്..

തസ്മാദാഗച്ഛ ഗച്ഛാമോ മാർഗം വേലാധികാ ഭവേത് ..55..

.. ലക്ഷ്മണ ഉവാച .. ..

യദി മേ നിഗ്രഹം നാഥ ന കരിഷ്യസി സാംപ്രതമ് ..

പ്രാണത്യാഗം കരിഷ്യാമി വഹ്നാവാത്മവിശുദ്ധയേ.. 56 ..

രാമലക്ഷ്മണയോരേവം വദതോസ്തത്ര കാനനേ ..

ആജഗാമ മുനിശ്രേഷ്ഠോ മാർകംഡ ഇതി യഃ സ്മൃതഃ .. 57 ..

തതഃ പ്രണമ്യ തം രാമഃ സീതാലക്ഷ്മണസംയുതഃ ..

പ്രോവാച സ്വാഗതം തേസ്തു കുതഃ പ്രാപ്തോഽസി സന്മുനേ .. 58 .. ..

.. മാർകംഡേയ ഉവാച .. ..

പ്രഭാസാദഹമായാതഃ സാംപ്രതം രഘുനംദന ..

സ്വമാശ്രമം ഗമിഷ്യാമി ക്ഷേത്രേऽത്രൈവ വ്യവസ്ഥിതമ് .. 59..

മയാ രാഘവ തത്രാऽസ്തി സ്ഥാപിതഃ പ്രപിതാമഹഃ ..

തസ്യാऽദ്യ ദിവസേ യാത്രാ ബഹുശ്രേയഃപ്രദാ സ്മൃതാ .. 6.20.60 ..

തസ്മാത്ത്വമപി തത്രൈവ തൂർണമേവ മയാ സഹ ..

മമാശ്രമപദേ സ്ഥിത്വാ പശ്യ ദേവം പിതാമഹമ് .. 61 ..

യേന സ്യാഃ സർവശത്രൂണാമഗമ്യസ്ത്വം രഘൂദ്വഹ ..

ജ്യേഷ്ഠപഞ്ചദശീയോഗേ ജ്യേഷ്ഠപുത്രഃ സമാഹിതഃ .. 62 ..

യസ്തത്ര കുരുതേ സ്നാനം തസ്യ മൃത്യുഭയം കുതഃ ..

സാऽദ്യ പംചദശീ രാമ ജ്യേഷ്ഠമാസസമുദ്ഭവാ ..

ജ്യേഷ്ഠാനക്ഷത്രസംയുക്താ തസ്മാത്സ്നാതും ത്വമർഹസി .. 63 ..

തതഃ സംപ്രസ്ഥിതം രാമം ദൃഷ്ട്വാ പ്രോവാച ലക്ഷ്മണഃ ..

കുരു മേ നിഗ്രഹം താവദ്ഗച്ഛ തീർഥം തതഃ പ്രഭോ .. 64 ..

.. രാമ ഉവാച .. ..

സ്ഥിതേऽസ്മിന്മുനിശാർദൂലേ സമീപേ വത്സ ലക്ഷ്മണ ..

അനർഹാ നിഷ്കൃതിഃ കർതും തസ്മാദേനം പ്രയാചയ .. 65 ..

.. ലക്ഷ്മണ ഉവാച .. ..

സ്വാമിദ്രോഹേ കൃതേ ബ്രഹ്മൻപ്രായശ്ചിത്തം യദീക്ഷ്യതേ ..

തന്മേ ദേഹി സ്ഫുടം യേന കായശുദ്ധിഃ പ്രജായതേ .. 66 ..

.. മാർകംഡേയ ഉവാച .. ..

മമാऽऽശ്രമസമീപേऽസ്തി സുതീർഥം ബാലമംഡനമ് ..

സ്വാമിദ്രോഹരതാഃ സ്നാതാ മുച്യംതേ തത്ര പാതകൈഃ .. 67 ...

തത്ര ശക്രോ വിപാപ്മാഭൂദ്ധത്വാ ഗർഭം ദിതേഃ പുരാ ..

വിശ്വസ്തായാ വിശേഷേണ മാതുഃ കാകുത്സ്ഥസത്തമ ..

തസ്മാത്തത്ര ദ്രുതം ഗത്വാ സ്നാനം കുരു മഹാമതേ .. 68 ..

തതഃ പ്രമുച്യസേ പാപാത്സ്വാമിദ്രോഹസമുദ്ഭവാത് ..

അപരം നാസ്തി തേ ദോഷോ മനസാ പാതകം കൃതമ് .. 69 ..

മനസ്താപേന ശുധ്യേത മതമേതന്മനീഷിണാമ് ..

ത്വയാ തു മനസാ ദ്രോഹഃ കൃതോ രാമകൃതേ യതഃ .. 6.20.70 ..

ഈദൃക്ഷാന്മനസസ്താപാത്തസ്മാച്ഛുദ്ധോഽസി ലക്ഷ്മണ ..

അപരം ശൃണു മേ വാക്യം നാസ്തി ദോഷസ്തവാ നഘ .. 71 ..

ഈദൃക്ക്ഷേത്രപ്രഭാവോഽയം സൗഭ്രാത്രേണ വിവർജിതഃ ..

പംചക്രോശാത്മകേ ക്ഷേത്രേ യേ വസന്ത്യത്ര ലക്ഷ്മണ .. 72 ..

അപി സ്വല്പം ന സൗഭ്രാത്രം തേഷാം സംജായതേ ക്വചിത് .. 73 ..

താവത്സ്നേഹപരോ മർത്യസ്താവദ്വദതി കോമലമ് ..

ചമത്കാരോദ്ഭവം ക്ഷേത്രം യാവന്ന സ്പൃശതേംഽഘ്രിഭിഃ .. 74 ..

യേഽന്യേപി നിവസംത്യത്ര പശവഃ പക്ഷിണോ മൃഗാഃ ..

തേഽപി സൗഹാർദ്ദനിർമുക്താഃ സസ്പർദ്ധാ ഇതരേതരമ് .. 75 ..

കസ്യചിത്കേനചിത്സാർധം സൗഹാർദം നൈവ വിദ്യതേ ..

തസ്മാന്നൈവാസ്തി തേ ദോഷ ഈദൃക്ക്ഷേ ത്രസ്യ സംസ്ഥിതിഃ .. 76 ..

തഥാപി യദി തേ കാചിച്ഛംകാ ചിത്തേ വ്യവസ്ഥിതാ ..

തത്സ്നാനം കുരു ഗത്വാ തു തസ്മിംസ്തീർഥേ സുശോഭനേ .. 77 ..

യത്ര ശക്രോ വിപാപ്മാഽഭൂദ്ദ്രോഹം കൃത്വാ സുദാരുണമ്..

വിശ്വസ്തായാ ദിതേഃ പൂർവം ഗർഭപാതസമുദ്രവമ് .. 78 ..

ഏവമുക്തസ്തു സൗമിത്രിർഗത്വാ തത്ര ദ്വിജോത്തമാഃ ..

തീർഥേ സ്നാനാച്ച സംപന്നോ വിശുദ്ധഃ ശക്രസേവിതേ ..

രാമോഽപി തത്ര ഗത്വാശു മാർകംഡേയവരാശ്രമേ .. 79 ..

സ്നാനം കൃത്വാ യഥാന്യായം ദദർശാഽഥ പിതാമഹമ് ..

ജഗാമാഽഥ ദിശം യാമ്യാം സീതാലക്ഷ്മണസംയുതഃ .. 6.20.80 ..

തത്പ്രഭാവാജ്ജഘാനാഽഥ ഖരാദീന്രാക്ഷസോത്തമാൻ ..

തഥാ വൈ രാവണം രൗദ്രം മേഘനാദസമന്വിതമ് .. 83 ..

ഇതി ശ്രീസ്കാംദേമഹാപുരാണ ഏകാശീതിസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠേ

നാഗരഖണ്ഡേ ഹാടകേശ്വരക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യേ രാമകൃതയാമ്യദിശാപ്രയാണേ ബാലമംഡനതീർഥമാഹാത്മ്യ വർണനംനാമ വിംശോഽധ്യായഃ .. 20 .. .. ധ ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_6_(നാഗരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ_020&oldid=66907"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്